

Vereniging Zelfstandige Vertalers
keurmerk voor kwaliteit

Portfolio scholingsactiviteit

Naam van bijeenkomst	Webinar 'Het meisje die' – woordgeslacht in het Nederlands door Jenny Audring
Datum en locatie	Woensdag 25 oktober 2023 Online-bijeenkomst 14.00 - 15.00 uur
Doelgroep	Vertalers (al dan niet lid van de VZV)
Leerdoel	De deelnemer leert hoe hij/zij als vertaler de juiste klanten kan aantrekken via LinkedIn.
Competentie(s)	vertaalcompetentie tolkcompetentie X linguïstische en tekstuele competentie culturele competentie zoekstrategieën en onderzoekscompetentie technische competentie zakelijke en ondernemingsgerichte competentie
Beschrijving van de globale inhoud	<p>Abstract: 'Het meisje, die' is een van grootste taalergernissen. Toch wordt deze fout ontzettend vaak gemaakt, vooral in de spreektaal. In haar webinar laat Jenny Audring zien dat 'Het meisje, die' niet op zichzelf staat en dat er, ook in geschreven taal, meer van dergelijke taalverschijnselen zijn, die bovendien hun eigen logica hebben. Misschien valt het dus best mee met die taalverloedering?</p> <p>Jenny Audring begint haar presentatie met vertellen wat de aanzet van haar onderzoek is geweest: het bekende Nederlandse kinderliedje "Daar was laatst een meisje loos" dat verdergaat met "die wou gaan varen." Dit "foutieve" verwijswoord is een van de voornaamste taalergernissen, maar met haar presentatie vraagt Jenny Audring voor clementie omtrent dit taalfenomeen, dat, zoals zij aantoon, allesbehalve slordig of onsystematisch is.</p> <p>Woordgeslacht (m/v bij de-woorden) in het Nederlands is onmogelijk om te zien aan het woord zelf. Doorgaans is woordgeslacht te leren door te kijken naar de betekenis van een woord of naar aanwijzingen in een zin. In het Nederlands</p>

Vereniging Zelfstandige Vertalers keurmerk voor kwaliteit

	<p>wordt er echter geen info gegeven of een woord 'hij' of 'zij' is. Moedertalige sprekers leren dit later, net als bij een vreemde taal.</p> <p>Door middel van analyse van spreektaalcorpora maakt Jenny Audring duidelijk dat het spreektaalgebruik van foutieve verwijswaarden 'hij/die' of 'dit/dat/het' in de praktijk systematisch en niet willekeurig is. Bij telbare woorden gaat de voorkeur namelijk uit naar de eerste (hij/die), bij niet-telbare woorden naar de tweede. In sommige gevallen is hier ook afwisseling in te zien: vergelijk bijv. "de vis, hij is groot" met "vis, we eten het dagelijks".</p> <p>Op basis van betekenisvelden is zo te zien dat <i>zij</i> exclusief is voor vrouwelijk, <i>hij</i> kan verwijzen naar mannelijke woorden, maar ook naar dieren en voorwerpen, en <i>het</i> voorbehouden is voor stoffen. Dat leidt ons naar de plek in de zin van de lid- en voornaamwoorden en de verschuiving langs deze velden. Zo vertonen lidwoorden nooit variatie (altijd ofwel <i>de</i> ofwel <i>het</i>), maar bij de bijvoeglijk naamwoorden, voornaamwoorden en bezittelijke voornaamwoorden neemt de variatiemogelijkheid in de spreektaal toe.</p> <p>Een andere invloed op de keuze van voornaamwoord is de zogenaamde "bezieldheidshierarchie" (<i>animacy</i> in het Engels). Deze is de basis voor de mate waarin afgeweken kan worden in het gebruik van voornaamwoorden, bijvoorbeeld het gebruik van <i>hij</i> ipv <i>het</i> voor dieren.</p> <p>Een interessante uitzondering of uitschieter is het gebruik van 'haar' in zinnen als "het Nederlandse volk en haar soevereiniteit". Dit gebruik van 'haar' is eerder een stijlmiddel dat prestige moet verlenen aan de tekst, bijvoorbeeld in ambtelijk taalgebruik.</p> <p>In haar presentatie gaat Jenny Audring tot slot het gesprek aan met haar toehoorders op basis van voorbeelden die gegroepeerd zijn op basis van hij-woorden, zij-woorden, en het-woorden. In deze voorbeelden en de discussie die volgt, gaat het dan name over of de vraag de keuze van verwijswaard uiteindelijk de verwijzing en zo de betekenisoverdracht in de weg staat.</p>
Lesmateriaal	nvt
Aantal contacturen (online)	1
Aantal uren studiebelasting	1
Totaal aantal PE-punten	1
Informatie over deskundige	Dr. Jenny Audring is taalkundige aan de Universiteit

Vereniging Zelfstandige Vertalers
keurmerk voor kwaliteit

(incl. curriculum vitae)	Leiden (universitair docent aan het Centre for Linguistics) en promoveerde op dit onderwerp. https://www.universiteitleiden.nl/medewerkers/jenny-audring#tab-1
Wijze waarop scholingsactiviteit wordt geëvalueerd	Door middel van evaluatieformulieren, ingevuld terug te sturen naar de activiteitencommissie van de VZV.
Verdere informatie	www.vzv.info